Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2009

STAIDÉAR GNÓ – ARDLEIBHÉAL – PÁIPÉAR II

(160 Marc)

Dé Máirt, 9 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA, 2.00 go 4.00

- Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.
- **CEITHRE** cheist ar bith a fhreagairt.
- Bronnfar marcanna ar leagan amach agus ar chur i láthair mar aon le fóiliónna agus dátaí, de réir mar is cuí.
- Ba cheart go dtaispeánfaí an lá, an mhí agus an bhliain sna dátaí.
- Is ceadmhach áireamháin a úsáid.

1. **Ceist í seo a bhaineann le Leabhar Túsiontrála, le Mórleabhar agus le Comhardú Trialach.**

Freagair gach cuid den cheist seo:

Is stór troscáin é Ó CLÉIRIGH Tta.

(A) Déan na Bearta Creidmheasa seo a leanas a thaifeadadh i Leabhar na nDíolachán agus i Leabhar na gCeannachán ag Ó CLÉIRIGH Tta do mhí na Márta 2009. Breac na figiúirí cuí ó na leabhair i gCuntais an Mhórleabhair.

1/3/2009	Dhíol earraí ar cairde le CRANN Tta	Uimh. Shonraisc 4	€24,000 + CBL 21½ %
2/3/2009	Dhíol earraí ar cairde le RÚSC Tta	Uimh. Shonraisc 5	€19,000 + CBL 21½ %
3/3/2009	Cheannaigh earraí ar cairde ó COILL Tta	Uimh. Shonraisc 74	€15,000 + CBL 21½ %

(15)

(B) Déan na Bearta Bainc seo a leanas do mhí na Márta a thaifeadadh sa Leabhar Miondealaithe Airgid Thirim ag Ó CLÉIRIGH Tta. Breac na figiúirí cuí sna Cuntais Mhórleabhair.

Nóta: Miondealaigh na Bearta Bainc agus tú ag baint úsáide as na ceannteidil airgid seo a leanas:

Taobh an Dochair (Fáltais):	Banc	Díolacháin	CBL	Feichiúnaithe	
Taobh an Chreidmheasa (Íocaíochtaí):	Banc	Ceannacháin	CBL	Creidiúnaithe	Árachas

2/3/2009	D'íoc árachas	Seic Uimh. 56	€7,500
4/3/2009	Loisteáladh Díolacháin ar Airgead Síos		€78,975 (€65,000 + CBL €13,975)
5/3/2009	Ceannacháin le hathdhíol	Seic Uimh. 57	€33,000 + CBL 21½ %
8/3/2009	Fuarthas €16,000 ó RÚSC Tta agus lóisteáladh é seo		Admháil Uimh. 34
9/3/2009	Íocadh COILL Tta	Seic Uimh. 58	€12,000

(16)

(C) Comhardaigh na cuntais ar an 31 Márta 2009 agus bain amach Comhardú Trialach mar a bheadh ar an dáta sin.

(9)

(40 marc)

2.

Ceist í seo a bhainean le Ceannachán, Doiciméid Ghnó agus Leabharchoimeád.

Freagair gach cuid den cheist seo:

(A) **(i)** Gan trácht ar chostas earraí, lascaine thrádála agus an ráta CBL, ainmnigh **trí** ghiota eolais go mbeadh súil ag ceannaitheoir leo i luachan.

(ii) Cén **dá** nós imeachta a mholfá do ghnólacht agus iad ag próiseáil luachana a fuair said?

(10)

(B) Fuair COISBHEART UÍ CHATHASAIGH Tta, 19 Sráid Bhaile Átha Cliath, Sligeach, luachan Uimh. 72 ó COSACHEART Tta, 30 Bóthar Chaisleán an Bharraigh, Béal an Átha, Co. Mhaigh Eo le haghaidh na n-earraí seo a leanas ar an 1 Bealtaine 2009.

60 péire Traenálaithe Bána tomhais éagsúla	@ €50 an péire
30 péire Buataisí Rubair glasa tomhais éagsúla	@ €20 an péire
10 bpéire Bróga Tí tomhais éagsúla	@ €10 an péire
35 péire Bróg Peile tomhais éagsúla	@ €56 an péire

Thaispeáin an luachan gurbh é an lascaine thrádála a bhí ar fail ná 20% agus CBL 21½%.

Glacadh leis an luachan do na traenálaithe bána, buataisí rubair glasa agus bróga tí, agus chuir COISBHEART Uí CHATHASAIGH Tta ordú isteach le haghaidh na n-earraí seo ar an 19 Bealtaine 2009.

Cuir i gcás gur tusa Matilda Ní Chathasaigh, an bainisteoir ceannacháin. Comhlánaigh an Fhoirm Ordaithe Uimh. 45 *ar an mbileog curtha ar fáil leis an bpáipéar seo.*

(11)

(C) Fuair COISBHEART Uí CATHASAIGH Tta an coisbheart ar an 1 Meitheamh 2009. Nuair a scrúdaigh Matilda Ní Chathasaigh an coisbheart fuair sí amach go raibh deich bpéire traenálaithe díobh buí.

Rinne sí gearán le COSACHEART Tta agus thoiligh siad Nóta Creidmheasa Uimh. 32 a chur chuici.

(i) Comhlánaigh an Nóta Creidmheasa Uimh. 32 ar an 4 Meitheamh 2009 *ar an mbileog curtha ar fáil leis an bpáipéar seo.*

(ii) Déan eisiúint an Nóta Creidmheasa a thaifeadadh sa Leabhar Aischur Isteach ag COSACHEART Tta *ar an mbileog atá curtha ar fáil leis an bpáipéar seo.*

(19)

(40 marc)

3. **Baineann an cheist seo le Margaíocht.**

Freagair gach cuid den cheist seo:

Toisc go raibh sé beartaithe cáin a chur ar spásanna páirceála sa láthair oibre, chinn ARDOROTHAR Tta, deantóir rothar, ar thaighde margaidh a dhéanamh chun a fháil amach an raibh tóir ar shaghas nua rothair.

Seo a leanas na torthaí a bhí ar an taighde margaidh:

- ba cheart go mbeifi ábalta an rothar a fhilleadh um a chéile agus a stóráil go héasca nuair nach mbeadh sé in úsáid;
- ba cheart go mbeadh an rothar ar fáil i gcúig dathanna difriúla agus i dtrí tomhais difriúla.

Chinn ARDOROTHAR Tta ar rothar nua infhillte ar ar ghlaoigh siad an FUB4U a chur ar an margadh ar an 1 Iúil 2009. Beidh sé ar fáil i gcúig dathanna agus i dtrí tomhais. Chomh maith leis sin beidh mála leis chun an rothar a stóráil ann. Is féidir an rothar a chur le chéile i bhfiche soicind agus beidh meáchan 8 gcileagram ann. Cosnóidh sé €390 chun an FUB4U a dhéanamh. Is é an praghas díolta a bheidh air ná an costas móide 30%. Beidh sé le ceannach i siopaí rothar maithe ón 2 Iúil 2009.

Nóta: *Tá rothar infhillte á dhíol ag iomaitheoir BRISÍOSROTH Tta ar €600 agus tá sé ar fáil i dtomhas agus i ndath amháin.*

(A) Ríomh praghas díolta an FUB4U. (4)

(B) Mínigh, le samplaí, **dhá** mhodh chun taighde margaidh a dhéanamh. (8)

(C) Dréachtaigh fógra oiriúnach agus meallacach a d'fhéadfaí a úsáid chun an rothar nua infhillte a lainseáil ar an margadh. (16)

(D) Gan trácht ar fhógraí, mínigh **trí** mhodh a d'fhéadfadh ARDOROTHAR Tta a úsáid chun an FUB4U a chur chun cinn. (12)

(40 marc)

4. **Ceist í seo a bhaineann le Cuntais Chríochnaitheacha agus Clár Comhardaithe.**

Freagair gach cuid den cheist seo:

Baineadh an Comhardú Trialach seo a leanas as leabhair DE BRÚN Tta ar an 31 Bealtaine 2009.
Is é an Scairchaipiteal Údaraithe ná 500,000 gnáthscair ar €1 an ceann.

COMHARDÚ TRIALACH DE BRÚN Tta ar an 31 Bealtaine 2009	**Dr** **€**	**Sr** **€**
Ceanacháin agus Díolacháin	116,000	280,000
Stoc Tosaigh 1/6/2008	16,000	
AischuirAmach		6,000
Carraeireacht Isteach	2,500	
Fógraíocht	8,000	
Féichiúnaithe agus Creidiúnaithe	19,000	15,700
Coimisiún Infhaighte		3,200
Pá	28,000	
Drochfhiacha	3,600	
Iasacht 20 bliain		30,000
Feithiclí Mótair	80,000	
Rótharraingt Bhainc		6,000
Airgead Tirim	7,800	
Trealamh	150,000	
Foirgnimh	330,000	
Scairchaipiteal Eisithe: 420,000 Gnáthscair ar €1 an ceann.		420,000
	760,900	760,900

(A) Iarrtar ort **Cuntas, Trádála, Leithghabhála Brabúis agus Caillteanais** DE BRÚN Tta a ullmhú don bhliain dar críoch 31 Bealtaine 2009 maille le **Clár Comhardaithe** ar an dáta sin.

Tugtar an t-eolas seo a leanas duit mar a bheadh ar an 31 Bealtaine 2009.

(i)	Stoc Deiridh	€19,000
(ii)	Fógraíocht Dlite	€ 1,600
(iii)	Coimisiún Infhaighte dlite	€ 1,400
(iv)	Carraeireacht Isteach réamhíoctha	€ 500
(v)	Dímheas: Feithiclí Mótair	10%
	Trealamh	12%
(vi)	Díbhinní fógraithe	8%

(35)

(B) Luaigh **dhá** mhodh trínar féidir le DE BRÚN Tta a dhrochfhiacha a laghdú.

(5)

(40 marc)

5. **Ceist í seo a bhaineann le Scríobh Tuairiscí, Téarmaí Gnó agus Measúnú Gnó**

Freagair gach cuid den cheist seo:

(A) Bhí Mairtín Ó Ceallaigh 10 Sráid Laoise, Ceatharlach, ag léamh na leathanach airgeadais i nuachtán laethúil nuair a thug sé faoi deara na téarmaí gnó seo a leanas:

Scairchaipiteal Eisithe; Comhthaobhacht; Róthrádáil; Sócmhainneacht.

Cuir i gcás gur tusa Brenda Ní Nualláin, Comhairleoir Airgeadais, 14 Sráid an Ché, Port Láirge. Iarrann Máirtín ort cabhrú leis aon **trí** téarmaí díobh a mhíniú.
Scríobh tuairisc, ar dháta an lae inniu, chuig Mairtin Ó Ceallaigh, ag míniú aon **trí** téarmaí díobh thuas.

(20)

(B) Soláthraíonn MAC SEÓIN Tta na torthaí seo a leanas don bhliain dar críoch 31 Bealtaine 2008.

Ráta Láimhdeachas Stoic	5 uaire
Céatadán an Bhrabúis Ghlain	12%
Cóimheas Fíorthástála	3.5 : 1
Toradh ar Chaipiteal in Úsáid	4%

Soláthraíonn MAC SEÓIN Tta an t-eolas seo a leanas don bhliain dar críoch 31 Bealtaine 2009:

Díolacháin Glan	€300,000
Stoc Tosaigh	€ 40,000
Stoc Deiridh	€ 20,000
Costas Díolachán	€150,000
Brabús Glan	€ 45,000
Sócmhainní Reatha (stoc deiridh san áireamh)	€360,000
Fiachais Reatha	€110,000
Capiteal in Úsáid	€750,000

(i) Ag baint úsáide as an eolas 2009 thuas, ríomh na cóimheasanna seo a leanas:
Ráta láimhdeachas Stoic
Ceatadán an Bhrabúis (chorrlach) Ghlain
Cóimheas Fíorthástála
Toradh ar Chaipiteal in Úsáid.

(ii) Déan comparáid idir feidhmíocht MAC SEÓIN Tta i 2009 agus i 2008.

(20)
(40 marc)

6. **Is ceist í seo ar Chineálacha Úinéireachta agus ar Fhoirmiú Comhlachta**

Freagair gach cuid den cheist seo:

(A) **(i)** Mínigh cad is comharchumann ann.

(ii) Tabhair sampla de chomharchumann san earnáil airgeadais.

(5)

(B) Déan comparáid idir Trádálaithe Aonair agus Comhlachtaí Príobháideacha Teoranta faoi na ceannteidil seo a leanas:

(i) Úinéireacht

(ii) Dliteanas

(iii) Rialú

(iv) Brabús

(12)

(C) Ar an 1 Meitheamh 2009 bhunaigh Nóra Ní Chléirigh, 26 Páirc Nutley, Gaillimh, agus Pádraig Ó Canainn, Port Omna, Co. na Gaillimhe, Comhlacht Príobháideach Teoranta ar ar ghlaoigh siad IARIOMÁNA Tta. D'ullmhaigh siad Meabhrán Comhlachais agus sheol said ar aghaidh é, in éineacht leis na doiciméid a bhí riachtanach, go dtí Cláraitheoir na gCuideachtaí.

Is iad cuspóirí IARIOMÁNA Tta ná déantúsaíocht agus díolachán camán.
Is é Scairchaipiteal Údaraithe IARIOMÁNA Tta ná 300,000 gnáthscair ar €1 an ceann.

Ar an 10 Meitheamh 2009 cheannaigh Nóra Ní Chléirigh 45,000 gnáthscair agus cheannaigh Pádraig Ó Canainn 50,000 gnáthscair. Lóisteáladh an t-airgead a fuarthas as eisiúint scaireanna i gcuntas bainc an chomlachta.

Iarrtar ort:

(i) **Dhá** dhoiciméad, gan trácht ar an Meabhrán Comhlachais, a ainmniú, a chuirfeadh IARIOMÁNA Tta chuig Cláraitheoir na gCuideachtaí agus an comhlacht á fhoirmiú acu *ar an mbileog curtha ar fáil leis an bpáipéar seo.*

(ii) Comhlánaigh an Meabhrán Comhlachais *ar an mbileog atá curtha ar fáil leis an bpáipéar seo.*

(iii) Déan an eisiúint gnáthscaireanna ar an 10 Meitheamh 2009 a thaifeadadh i gCuntas Gnáth-scairchaipitil agus i gCuntas Bainc IARIOMÁNA Tta *ar an mbileog atá curtha ar fáil leis an bpáipéar seo.*

(23)

(40 marc)

LEATHANACH BÁN